

I. Biografieën / Biographies

JOHAN DE DONDER (DIR.)

«Herman Suykerbuyk. Ogen op de rug»

Kapellen, Uitgeverij Pelckmans, 1998, 208 p.

De naam Herman Suykerbuyk zal voor wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en zijn nasleep, vooral verbonden blijven met het decreet dat een financiële tegemoetkoming voorziet voor bepaalde categorieën oorlogsslachtoffers en veroordeelden in het kader van de naoorlogse repressie.

Herman Suykerbuyk, was ook burgemeester van de grensgemeente Essen en zetelde in 1998 dertig jaar in verschillende parlementaire vergaderingen (Senaat, Kamer, Vlaamse Raad) voor de CVP. Dat is de aanleiding voor de publicatie van dit boek, een soort *'liber amicorum'*. Het kwam tot stand op initiatief van een comité, waar de familie ruim in vertegenwoordigd was.

Het boek valt uiteen in drie delen. Het eerste zijn 'biografische aantekeningen', waarbij L. Tindemans, M. Ruys en de editor ingaan op de carrière en de verdiensten van de gehuldigde. Het tweede deel zijn 'inhoudelijke bijdragen', waarin aandacht wordt besteed aan aspecten van de politiek-maatschappelijke evolutie waaraan Suykerbuyk een bijdrage heeft geleverd. Dit deel wordt afgesloten met een interview van de gelauwerde, dat in feite een monoloog is. Het derde bundelt een aantal geschriften van Suykerbuyk, vaak vrije tribunes in *De Standaard* en de *Gazet van Antwerpen*.

Suykerbuyk komt in dit boek naar voren als een mandataris uit NCMV-hoek, die veel belang hechtte aan zijn burgemees-

tersfunctie en grensoverschrijdende initiatieven. Hij is echter in de eerste plaats het 'Vlaams geweten' van de CVP.

In dit boek primeert het 'feestelijke' op het 'informatieve'. We komen veel te weten over de persoon van Suykerbuyk, maar van een goed onderbouwde biografische schets is geen sprake. Het anecdotische overheerst. Omdat werd gekozen voor verschillende benaderingen komen overlappingen frequent voor. Slechts weinige auteurs zijn er in de 'inhoudelijke bijdragen' in geslaagd aan te geven waar de inbreng van Suykerbuyk op een bepaald terrein nu precies doorslaggevend is geweest. Een aantal artikelen zeggen meer over de opvattingen van de auteurs dan over de figuur van Suykerbuyk. Dat is het geval met het artikel van R. Celis en L. Vandenberghe. Weer andere artikelen zullen door de historicus minder worden gesmaakt omdat ze handelen over bestuurstechnische kwesties.

Een kritische aanpak moet van een dergelijk boek vanzelfsprekend niet worden verwacht. De meeste auteurs zijn immers gelijkgezinden. Een van de uitzonderingen is de bijdrage van L. Abicht, voorzitter van het Masereelfonds, die Suykerbuyks wetsvoorstel in verband met de repressie bespreekt. L. Abicht prijst het initiatief van Suykerbuyk en plaatst het in een ruimere context.

Op die analyse is een en ander af te dingen en niet alle stellingnames kunnen worden onderschreven. Zo hecht L. Abicht veel belang aan diegenen die in het kader van de repressie, zijns inziens onterecht werden veroordeeld omwille van opinedelicten. Wat dat precies zijn en om hoe-

veel gevallen het gaat is echter niet duidelijk. Betwistbaar is de stelling op p. 62 over het “beeld van de collaboratie, verzet en repressie dat nog steeds bij de publieke opinie domineert”. De auteur voert aan dat “de verschillende wetenschappelijke studies die de laatste jaren daarover verschenen zijn in feite moeten volstaan om deze verkeerde geschiedschrijving eens en voorgoed door een waarheidsgetrouwe weergave van de feiten in hun historische context te vervangen”. Twee kanttekeningen daarbij. Een eerste is dat het onderzoek over de repressie en de epuratie nog helemaal niet voltooid is, hoewel er de laatste jaren vooruitgang is geboekt. Niet alleen deelaspecten moeten verder worden onderzocht, ook een comparatieve benadering van het fenomeen zou ertoe kunnen bijdragen de Belgische repressie beter te contextualiseren en de vraagstelling te verruimen.

Tweede bemerking betreft de ‘publieke opinie’. Niet alleen zijn er verschillende publieke opinies, en zal het dominante historische beeld daarin verschillen. Opinies worden ook gevormd en gemaakt, door op een bepaalde manier met het verleden om te gaan. Hoe werd bijvoorbeeld het beeld van de ‘repressieslachtoffers’ ‘gemaakt’ in Vlaanderen en Franstalig België? Via welke kanalen en welke ideologische mechanismen waren daarbij van belang? Ook politici, zoals H. Suykerbuyk en intellectuelen zoals L. Abicht spelen in dergelijke processen een rol. Daarop ingaan zou een interessante bijdrage hebben opgeleverd.

Dirk Luyten